

หนังสืออ้างอิง
ให้เฉพาะในห้องสมุด

สภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา
ในจังหวัดสมุทรสาคร

เดชณรงค์ รามัญ

123 เม.ย. 2546

163930

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2545

ISBN 974-616-759-6

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธร สุนทรายุทธ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.สมโภชน์ อเนกสุข)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธร สุนทรายุทธ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.สมโภชน์ อเนกสุข)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์)

..... กรรมการ
(นายสุเทพ ชิตยวงษ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.จันทร์ชลี มาพุด)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่... ๒๑... เดือน... มิถุนายน... พ.ศ. ๒๕๕๕..

ประกาศคุณูปการ

ความสำเร็จของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นผลมาจากการได้รับคำปรึกษา แนะนำ และความเอาใจใส่เป็นอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธร สุนทรายุทธ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.สมโภชน์ อเนกสุข กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์ อาจารย์ ดร.จันทร์ชลี มาพูนท และอาจารย์สุเทพ ชิตยวงษ์ กรรมการ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร และหัวหน้ากองการศึกษาเทศบาล ในจังหวัดสมุทรสาคร ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล และตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย และตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ขอขอบคุณผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร และสังกัดเทศบาลในจังหวัดสมุทรสาคร ทุกท่านที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของการศึกษา ซึ่งได้ให้ความร่วมมือเสียสละเวลาตอบแบบสอบถามสำหรับการวิจัยในครั้งนี้

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ที่ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจ รวมทั้งเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัยทุกท่าน ที่ได้อนุเคราะห์ให้ความสะดวกตามขั้นตอนต่าง ๆ ของบัณฑิตวิทยาลัยเป็นอย่างดี

เดชณรงค์ รามัญ

38920220 : สาขาวิชา : การบริหารการศึกษา ; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ : สภาพการบริหารงาน / ปัญหาการบริหารงาน / โรงเรียนประถมศึกษา

เดชณรงค์ รามัญ : สภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการบริหารงานโรงเรียน
ประถมศึกษา ในจังหวัดสมุทรสาคร (SITUATIONS, PROBLEMS AND GUIDED
DEVELOPMENT OF ELEMENTARY SCHOOL ADMINISTRATION IN SAMUTSAKORN)

อาจารย์ที่ปรึกษา : ดร. สุนทรายุทธ, Ph.D., สมโภชน์ อเนกสุข, กศ.ด., 132 หน้า.

ISBN 974-616-759-6

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนา
การบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดสมุทรสาคร และเปรียบเทียบสภาพ และปัญหา
การบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามสังกัด วุฒิการศึกษา และขนาดของโรงเรียน
ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัด
สมุทรสาคร แบ่งออกเป็น สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน 111
คน และสังกัดเทศบาล จำนวน 46 คน รวมทั้งสิ้น 157 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าคือ
แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่
คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวน
ทางเดียว ซึ่งสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดสมุทรสาคร ทั้งโดยรวมและ
ทุกรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง
2. ปัญหาการพัฒนาการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดสมุทรสาคร
ทั้งโดยรวมและทุกรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง
3. ผลการเปรียบเทียบสภาพ และปัญหาการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา ใน
จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามสังกัด พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนก
ตามวุฒิการศึกษา และขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
4. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานในทุกด้าน พบว่า แนวทางการพัฒนาอันดับแรก
คือ ส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนงานอย่างสม่ำเสมอ อันดับสองคือ วางแผนงานให้
สอดคล้องกับทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด และอันดับสามคือ ประสานแผนงานกับฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
อย่างต่อเนื่อง

38920220 : MAJOR : EDUCATIONAL ADMINISTRATION ;

M.ED. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORD : SITUATIONS / PROBLEMS / PRIMARY SCHOOLS

DECHNARONG RAMANAJ : SITUATIONS, PROBLEMS AND GUIDED
DEVELOPMENT OF ELEMENTARY SCHOOL ADMINISTRATION IN SAMUTSAKORN,
THESIS ADVISORS : DHORN SOONTRAYUTH, PH.D., SOMPOT ANEKSUK, ED.D.,
132 P. ISBN 974-616-759-6

This research was aimed at the study of situations, problems and guided development of elementary school administration in Samutsakorn and the comparison of those situations and problems as classified by the jurisdiction, education level and size of schools.

The population used in this study consisted of 157 school administrators to participate in the study. The instrument employed was a rating scale questionnaire. The statistical devices used in analyzing the data were mean, standard deviation, t-test and One-way ANOVA. The results of the study were as follows ;

1. Situations of elementary school administration in Samutsakorn as a whole and in particular aspects were rated at a moderate level.
2. Problems of elementary school administration in Samutsakorn as a whole and in particular aspects were rated at a moderate level.
3. When situations and problems, as classified by their jurisdiction were compared, significant differences were detected ; However, when classified by education level and size of schools non significant differences were found.
4. Guided development of elementary school administration was found in all aspects, the first one was to promote personnel participating in planning continuously, the second was to plan according to limited resource, and the third was to coordinate with divisions concerned continuously.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
คำถามของการศึกษาค้นคว้า.....	5
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดของการศึกษาค้นคว้า.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
การบริหารงานโรงเรียน.....	9
การบริหารงานวิชาการ.....	12
การบริหารงานกิจการนักเรียน.....	17
การบริหารงานบุคลากร.....	25
การบริหารงานธุรการและการเงิน.....	33
การบริหารงานอาคารสถานที่.....	39
การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	44

บทที่

หน้า

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า.....	50
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	52

3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	55
ประชากร.....	55
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	55
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	56
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	57
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
การนำเสนอข้อมูล.....	60
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60

5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	84
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	84
กลุ่มตัวอย่าง.....	84
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	84
อภิปรายผล.....	85
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	95
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	95

บรรณานุกรม.....	97
-----------------	----

ภาคผนวก.....	109
--------------	-----

ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	132
----------------------------	-----

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	คะแนนเฉลี่ยรายด้าน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของสภาพการบริหารงาน โรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดสมุทรสาคร โดยภาพรวม..... 61
2	คะแนนเฉลี่ยรายด้าน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของปัญหาการบริหารงาน โรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดสมุทรสาคร โดยภาพรวม..... 62
3	เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามสังกัด..... 63
4	เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา..... 64
5	เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามขนาดของโรงเรียน..... 65
6	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่ของสภาพการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้านงานวิชาการ..... 67
7	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่ของสภาพการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้านงานกิจการนักเรียน..... 68
8	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่ของสภาพการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้านงานอาคารสถานที่..... 69
9	เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามสังกัด..... 70
10	เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา..... 71
11	เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามขนาดของโรงเรียน..... 72
12	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่ของปัญหาการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้านงานวิชาการ..... 74

13	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่ของปัญหาการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้านงานกิจการนักเรียน.....	75
14	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่ของปัญหาการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้านงานอาคารสถานที่.....	76
15	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่ของปัญหาการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้านงานความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน.....	77
16	แนวทางการพัฒนาการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดสมุทรสาคร ด้านงานวิชาการ.....	78
17	แนวทางการพัฒนาการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดสมุทรสาคร ด้านงานบุคลากร.....	79
18	แนวทางการพัฒนาการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดสมุทรสาคร ด้านงานกิจการนักเรียน.....	80
19	แนวทางการพัฒนาการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดสมุทรสาคร ด้านงานธุรการและการเงิน.....	81
20	แนวทางการพัฒนาการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดสมุทรสาคร ด้านงานอาคารสถานที่.....	82
21	แนวทางการพัฒนาการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดสมุทรสาคร ด้านงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	83
22	คะแนนเฉลี่ยรายข้อ ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของปัญหาการบริหารงาน โรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดสมุทรสาคร ด้านงานวิชาการ.....	124
23	คะแนนเฉลี่ยรายข้อ ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของปัญหาการบริหารงาน โรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดสมุทรสาคร ด้านงานบุคลากร.....	125
24	คะแนนเฉลี่ยรายข้อ ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของปัญหาการบริหารงาน โรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดสมุทรสาคร ด้านงานกิจการนักเรียน.....	126
25	คะแนนเฉลี่ยรายข้อ ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของปัญหาการบริหารงาน โรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดสมุทรสาคร ด้านงานธุรการและการเงิน.....	128

ตารางที่

หน้า

26	คะแนนเฉลี่ยรายข้อ ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของปัญหาการบริหาร งานโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดสมุทรสาคร ด้านงานอาคารสถานที่.....	129
27	คะแนนเฉลี่ยรายข้อ ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของปัญหาการบริหาร งานโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดสมุทรสาคร ด้านงานความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน.....	130
28	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อและความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	131

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

- 1 กรอบแนวคิดของการศึกษาค้นคว้า..... 8

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University